



LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av flera konstruktioner från inre Hamnen i Norrköping

Hansson, Anton; Linderson, Hans

2019

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Hansson, A., & Linderson, H. (2019). *Dendrokronologisk analys av flera konstruktioner från inre Hamnen i Norrköping*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2019:106). Lund University.

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00



10 November 2019

**Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2019:106
Anton Hansson & Hans Linderson****DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV INRE HAMNEN, NORRKÖPING****Uppdragsgivare:** Stiftelsen Kulturmiljövård, Fack 1559, FE 948, 751 75 Uppsala

Organisationsnummer: 802425-0709 Märk: KM19109

Stiftelsen Kulturmiljövård, 602 21 Norrköping (referensperson: fredric.wirbrand(@)kmmd.se)

Område: Norrköping **Prov nr:** 06185-06189 **Antal Prov:** 5**Dendrokronologiskt objekt:** Brokonstruktion (06185-06187) Trägolvet eller utomhus plankläggning (06188) Lös stock (06189)**Resultat:**

Dendro nr:	Provnr:	Trädslag	Antal år (3 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)	Kommentar (mer vågad datering inom parantes)
06185	P803	Ek	139; 2	Sp 14, ej W	1832	1833-1842	
06186	P804	Ek	88+~2; 4	Sp 9, ej W	1834	1837-1849	
06187	P805	Ek	141+~2	Sp 15, ej W	1835	1838-1844	
06188	P809	Tall	70	Sp 40, Nära W	1862	1862-1872	
06189	P810	Ek	113	Ej Sp, ej W	1698	E 1707	Troligen nära splintgränsen (1708-1722)

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Virket till brokonstruktionen (06185-06187) är, om ett gemensamt fällningsår förutsätts, avverkat någon gång mellan åren **1838-1842**.

Virket till prov 06188 är avverkat någon gång åren **1862-1872**. Virket är mest troligen hämtat från ett område i **östra Götaland**, men Gotländsk härkomst kan inte uteslutas.

Prov 06189 saknar splintved och därför kan endast ett fällningsår **efter 1707** fastställas. Vår bedömning är att splintveden ligger nära den yttersta årsringen i provet och därför kan ett mindre säkert förslag till fällningsår 1707-1722 föreslås. Det kan dock inte uteslutas att prov 06189 är likåldrigt med brokonstruktionen (06185-06187).

Ekvirket är hämtat från **Småland**. Bäst korrelation ges mot en kronologi som representerar området kring Ryd i södra Småland.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891